

Talousarviopuhe 2025

Tänäkin vuonna on talousarvion laatimiseen käytetty rutkasti resursseja. Sitä ovat sorvanneet työkseen sitä tekevät ja sitten oman vapaa-aikansa uhraavat luottamushenkilöt. Lopputulos on verrattavissa suomalaiseseen sääkeskusteluun yhdistettynä taikatemppuun ja mökkilomaan. Ensin sääkartalle ilmestyy lukuja hatusta tai hihasta, sitten ne katoavat kuin juhannusaurinko, lopuksi kaikki nyökkäävät kohteliaasti villasukat jalassa sateenvarjon alla ja toteavat, että ”ei tämä nyt ihan huonosti mennyt”.

Muutokseen tämä kaikki johtaa vaikkei se helppoa tule olemaan. Totutuista rakenteista luopuminen vaatii rohkeutta – vähän kuin yrittäisi selittää, että ei tarvitse aina vastata ”ihan hyvin” kun joku kysyy kuulumisia. Se rikkoo protokollan, ja voi johtaa siihen, että keskustelu saattaa kestää toista minuuttia.

Meillä, kaupunkilaisten etujen valvojina, on edessämme monia haastavia ja epämiellyttäviä valintoja: Miten hoidamme palvelurakenteen uudistukset, investointien tasapainottamisen sekä talouden kestävyysvarmistamisen.

Meidän on rohkeasti kohdattava vaikeat kysymykset kouluverkosta, uimahallista ja konsernin eri yhtiöiden toiminnoista. Ennen kaikkea meidän on määriteltävä, kuinka paljon velkaa on kestävä ottaa ja mihin se ohjataan.

Kaupungin strategia tiivistyy laadukkaiden palvelujen tuottamiseen kaupunkilaisille, huomioiden kuitenkin kulunkien kurissa pitämisen. Kaikille, kaikkea kivaa, ei nyt kannata luvata – vaalit ovat vasta taloussuunnitelman vuotena.

Vaikka kaupungin kasvu on tällä hetkellä hidasta, uusia asukkaita muuttaa kuitenkin kaupunkiimme. Tämä tuo mukanaan kasvukunnan haasteita, jotka näkyvät erityisesti investointitarpeissa. Tarvitsemme lisää tiloja niin koululaisille kuin päivähoitolapsille, ja vaikka tilat pyritään suunnittelemaan

mahdollisimman toimiviksi ja
pitkäikäisiksi, investointien vaikutus kaupungin talouteen on aina merkittävä.
Investointien suhde vuosikatteeseen on
heikko, ja lainakanta uhkaa nousta merkittävästi. Tämä edellyttää tarkkaa talouden
hallintaa, kestäväää ja hallittua
kasvua sekä pitkäjänteistä suunnittelua.
Nykyinen valtionosuusjärjestelmä ei kannusta Lietoa tehokkuuteen ja elinvoiman
vahvistamiseen. Kunnille siirretään
uusia tehtäviä, mutta rahoitus ei kasva tehtävien mukana. Tämä rahoitusmalli
asettaa vastuullisesti toimivat kunnat
epäedulliseen asemaan ja horjuttaa kuntatalouden kestävyyttä. On perusteltua
kysyä, kuinka pitkälle kunnat voivat
venyä ilman, että järjestelmä tunnistaa ja tukee niiden panostuksia.
Henkilöstökulujen kasvu on merkittävin haaste ja suurin kuluerä. Viime vuosien
palkkaratkaisut ovat lisänneet
kaupungin menoja noin 1,5 miljoonalla eurolla vuosittain. Talousarviossa vain vuosi
2028 on avoin muutoksille – siihen
asti kulut ovat lukittuja kuin vanhan koulun liitutauluvarasto. Liitutauluista
puheenollen: miksei perinteitä lainkaan
vaalittu uuden koulun kalustohankinnoissa?
TE-palveluiden siirto lisää kuluja sekä kaupungin talouden herkkyyttä
suhdannevaihteluille. Taantuman aikana
työttömyyden kulut kasvavat, ja tulopohjamme – tontinmyynnit, verotulot – on
perinteisesti ollut altis talouden
heilahteluille. Kasvun aikana hyödynnämme samoista rakenteista, mutta suunnittelun on
oltava tarkkaa ja realistista. On
hyväksyttävä, että monet talouteemme vaikuttavat tekijät ovat kaupungin
vaikutusmahdollisuuksien ulkopuolella –
vähän kuin sää: voi toivoa aurinkoa, mutta mukaan kannattaa silti pakata
sateenvarjo.
Harvassa ovat ne asiat, joissa ei olisi edes hitusen hyvääkin mukana. Erityisen iloisia
olemme siitä, että talousarviossa
on nyt vihdoinkin varauduttu uimahallin tarvekartoituksen tekemiseen. Tämä ei ole
sattumaa – kyseessä on

perussuomalaisten pitkäaikainen tavoite, jota olemme pitäneet niin sanotusti tulilla. Meidän innoittamana jotkin muutkin ryhmät ovat valtuustoaloitteemme ottaneet omakseen. On palkitsevaa todeta, että aloitteemme on viimeinkin otettu vakavasti ja että uimahallin tarvekartoitus etenee nyt konkreettisella tavalla. Uimahalli ei ole pelkkä rakennus – se on investointi hyvinvointiin, yhteisöllisyyteen ja erilaisiin harrastusmahdollisuuksiin. Se on myös vetovoimatekijä, joka vahvistaa Liedon asemaa elinvoimaisena ja houkuttelevana kaupunkina.

Vaikka maahanmuuton ja pakolaiskiintiöiden vaikutukset eivät ole verrattavissa naapurikaupunkien kohtaamiin haasteisiin, aihe vaatii meilläkin huomiota. Talousarviosta ei edelleenkään löydy selkeää selvitystä tai arviota maahanmuuttoon liittyvistä kustannuksista. Erityisesti perheenyhdistämisten ja kiintiöpakolaisten kulujen tarkka määrittely on osoittautunut vaikeaksi – jopa lähes mahdottomaksi. Nykyisessä taloustilanteessa on kuitenkin välttämätöntä suhtautua myös näihin menoihin avoimesti, säästeliäästi ja realistisesti. Kuntatalouden kestävyys kannalta on tärkeää, että kaikki kustannukset tunnistetaan ja huomioidaan suunnittelussa, vaikka ne olisivat vaikeasti hahmotettavissa.

Perussuomalaiset – kaupunkilaisten verorahojen vahva vartija
Kaupunginjohtaja on omassa esityksessään ehdottanut jatkuvia veronkorotuksia edellisvuodesta alkaen. Me perussuomalaiset emme hyväksy tätä suuntaa – veronkorotus ei saa olla ensisijainen ratkaisu, vaan viimeinen vaihtoehto. Korkea veroprosentti heikentää Liedon houkuttelevuutta, karkottaa uusia asukkaita ja yrityksiä sekä lisää painetta jo valmiiksi tiukoilla olevien perheiden ja yksinasuvien arkeen. Jokainen euro, jonka kaupunkilainen maksaa veroina, on ansaittu työllä – ja me perussuomalaiset pidämme huolen siitä, että näitä euroja käytetään vastuullisesti ja

harkiten.

Verotuloja voidaan kasvattaa ilman prosenttikorotuksia. Väestönkasvun tukeminen, kaavoituksen kehittäminen ja yritystoiminnan vahvistaminen ovat keinoja, joilla kunta voi lisätä tulojaan kestäväällä ja pitkäjänteisellä tavalla. Samalla talousarvion tasapainottaminen edellyttää kulujen karsimista, toiminnan tehostamista ja investointien kriittistä tarkastelua. On myös huomioitava, että veronkorotusesitykset eivät ole saaneet yksimielistä hyväksyntää – useat kuntapäättäjät ovat ilmaisseet huolensa niiden vaikutuksista. Me perussuomalaiset kuuntelemme kaupunkilaisia ja seisomme vahvasti sen takana, että kuntataloutta hoidetaan avoimesti, säästeliäästi ja kuntalaisten etua puolustaen. Jokainen euro on veronmaksajan luottamuslause – ja me pidämme huolen siitä, ettei sitä käytetä kuin luottokorttia ilman katetta. Talouskurin on oltava selkäranka, ei sivuhuomautus.

Yhteenveto

Vuoden 2026 talousarvio on laadittu hyvässä yhteistyössä luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden kesken, ja se pohjautuu tämänhetkiseen parhaaseen saatavilla olevaan tietoon. Liedon kaupunki on edelleen taloudellisesti vakaassa asemassa ja valmis kohtaamaan tulevat haasteet. Perussuomalaisten valtuustoryhmä hyväksyy vuoden 2026 talousarvion sekä taloussuunnitelmat vuosille 2027 ja 2028 kaupunginhallituksen esityksen mukaisesti. Vaikka budjetti ei ole kaikilta osin mieluisa, eikä Excelkään tarjonnut 'tee kaikki paremmaksi' -painiketta." tunnistamme tilanteen ja sitoudumme vastuulliseen päätöksentekoon – veronmaksajien etu edellä.

Kiitämme kaikkia valmisteluun osallistuneita ja toivotamme Liedolle menestyksestä vuotta 2026.

Liedossa 10. marraskuuta vuonna 2025 Liedon perussuomalaisten valtuustoryhmä

Talousarviopuhe 2022

Perussuomalaisten talousarviopuhe 14.11.2022

Arvoisa kaupunginvaltuuston puheenjohtaja, kaupunginjohtaja, kollegat, virkamiehet ja naiset, kaupunkilaiset sekä lehdistön edustaja.

Tämä hetki on historiallinen. Olemme joukko niitä etuoikeutettuja, historiankirjoihin jääviä, jotka pääsevät päättämään Liedon kaupungin ensimmäisestä laaditusta talousarviosta vuodelle 2023 ja taloussuunnitelmista vuosille 2024 ja 2025.

On siis se aika vuodesta, kun koko joukko virkamiehiä ja -naisia sekä luottamushenkilöitä arvaa ensi kertaa Liedon kaupungin tulevaisuutta.

Perussuomalaiset haluaa kiittää hyvästä yhteistyöstä eri toimialojen virkamiehiä ja naisia, lautakuntien jäseniä sekä muita toimijoita jotka ovat tunteja ja tunteja, päiviä ja päiviä vai kuukausia käyttäneet aikaa parhaan lopputuloksen löytämiseksi talousarviolle ensi vuodelle. Tähän on tultu ja esityksenä on pieteetillä laadittu paras mahdollinen arvaus.

Talousarvion laatiminen tänäkään vuonna ei ole ollut ihan yksinkertainen erityisoperaatio, mutta harvoinpa tulevaisuuden ennustaminen, varsinkaan vuoden, kahden, kolmen päähän onkaan.

Kuntaliiton, valtiovarainministeriön ja verohallinnon yhteistyössä laatiman ennusteen mukaan on elettävä, ja tämän ennustekehikon viimeinen päivitys taitaa olla syyskuun lopulta. Positiivista tälle vuodelle on se, että verotulokertymät näyttävät kasvavan, joka johtuu hyvistä ansiotulon ja työllisyystilanteen kehittymisistä.

Sanotaan, että pessimisti ei koskaan pety joten riskejä talousarvion positiiviselle ja miksei taloussuunnitelmienkin toteutumisille sitten vasta onkin.

Yksi mörkö muiden joukossa on sote-palvelujen siirtyminen hyvinvointialueiden hallinnoitavaksi. Viime vuonna kysimme ratkeako haasteet ja mitkä ovat

kustannukset ja ketkä ne kustantavat. Vuosi on mennyt taas ja edelleenkään kukaan ei tiedä vastausta. Se mikä on varmaa on epävarmaa, epävarmuus siis asiassa.

Sisäiset vuokrat ja vyörytykset on aikaisempina vuosina tiedetty jo ennen juhannusta, mutta nyt niitä ei ennen lokakuuta vielä tiedetty.

Varhaiskasvatuksen ja koulutuksen toimialalla kustannuspaineita lisäävät esiopetuksen muuttuminen kaksivuotiseksi ja päivähoidon tarpeen kasvu. Päivähoidon akuutti paikkapula on Liedon kaupungissa muuttunut krooniseksi. Oppivelvollisuusiän nosto sekä ilmainen toisen asteen opiskelu lisäävät kustannuksia.

Teknisellä toimialalla toistuu jatkuvasti sanat korjausvelka ja kunnossapitovelka.

Suomen itärajan takana globaalia epäjärjestyä aiheuttavan diktaattorin mielenvikaiset erityiset operaatiot joita demokratiassa kutsutaan sodaksi, vaikuttavat osaksi myös jokaisen lietolaisen jokapäiväiseen elämiseen ja olemiseen. Asumisen ja elämisen kustannukset kasvavat koko ajan ja edessä on talvi. Pitää sormet ristissä toivoa tuulta ja tuiverrusta sekä vettä taivaan täydeltä Aurajokea myöden, jotta sähkön, polttoaineen ja ruoan kustannukset eivät ajaisi yrityksiä ja kansalaisia konkurssien partaalle.

Tuloveroprosentista ei tänä vuonna ole lain pitänyt huolta kantaa. Sen kun on Suomen valtion viisaat jo etukäteen päättäneet. Ensi vuonna sitten onkin mielenkiintoinen paikka, kun veroprosentti on 6,86.

Kaikkeen hyvään, kivaan ja vapaaehtoiisiin kaupungin palveluihin ei taida seuraavana vuonna laadittavassa talousarviossa sitten varaa ollakaan. Hyvää ja kivaa tulee ensi vuonna olemaan se, ettei vuoden lopussa erikoissairaanhoidon tolkutonta lisälaskua tarvitse enää pelätä.

Asumisen ja elämisen kustannukset vain kasvavat ja kasvavat, ja osalle kansalaisista ne ovat jo ylitsepääsemättömiä. Pienen pieni valon pilkahdus on meidän nykytilanteessa Liedon kaupunkilaisille tarjottava. Varsinkin kun siihen vielä on mahdollisuus.

Aikanaan eräs kansanedustaja ehdotti: ”Kaikki verot valtion maksettavaksi!” Tämä ei edelleenkään ole mahdollista, joten meidän on täällä Liedossa paikallisesti yritettävä veronmaksajien taakkaa keventää.

Tämän vuoksi:

Perussuomalaiset ovat yleisen kiinteistöveron 0,20%-yksikön alentamisen puolesta. Tämä huojentaa kaupunkilaisten arkea muutaman kymppin verran. Tästäkään ei tosin ole varmuutta, koska rakennuskustannusindeksin korotus nostaa verotusarvoja, joka aiheuttaa kiinteistöverojen kiristymisen.

Investointiohjelmassa suurin menoerä on pitkään ja hartaasti veivattu keskuskoulun uudisrakentaminen. Sehän on kuntamme ja/tai kaupunkimme suurin investointi koskaan. Onneksi kaupungin talousjohtajan laskelman mukaan ylijäämää näyttää ensi vuoden lopussa olevan yli 20 miljoonaa euroa. Liedon asemankulman kaupunginosaan jatketaan, strategian kasvun tuen mukaisesti, Tammentaan asemakaavoittamista uudisrakentamiseen.

Liedon museolle myönnettiin lisärahoitusta Annantuvan alueen kehittämiseen.

Tästä ja näistä huolimatta osa investoinneista joudutaan strategian mukaisesti toteuttamaan ketterästi velkarahalla. Myös korkokustannukset tulevat kasvamaan.

Maahanmuutosta sen verran, että edelleenkään talousarviosta ei löydy kustannuksista mitään selvitystä tai arviota. Todistetusti nekään ei kuitenkaan ilmaisia ole.

Näillä huomioilla Perussuomalaisten valtuustoryhmä hyväksyy vuoden 2023 talousarvion ja taloussuunnitelmat 2024 ja 2025 kaupunginhallituksen esityksen mukaisesti.

Liedossa 14. marraskuuta arvon vuonna 2022 Liedon Perussuomalaisten valtuustoryhmä

Talousarviopuhe 2021

Talousarviopuhe 08.11.2021 Liedon perussuomalaiset

Käsittelyssä oleva talousarvio ensi vuodelle 2022 sekä taloussuunnitelmat vuosille 2023 ja 2024, on tämän uuden Liedon kunnanvaltuuston ensimmäinen. Monelle meistä tämä on jokavuotista laskuharjoitusta, päätöksentekoa ja arvovalintoja. Toisille taas tämä päivä on se ensimmäinen päivä.

Meidän, Peruslietolaisten mielestä, kaikkien on hyvä muistaa, miksi ja keitä varten Liedon kunta on olemassa. Liedon kunnan tärkein tehtävä on tuottaa Liedon kuntalaisille laadukkaita palveluja kustannustehokkaasti eri sektoreilla. Suurin osa tarjottavista palveluista on lakisääteisiä, mutta on kunnalla myös vapaaehtoisia palveluja, joiden olemassaolosta neuvottelemme aika ajoin.

Monessa mielessä talousarvion laatiminen on erityisen haastavaa – tänäkin vuonna. Syitä on lukuisia, kuten esimerkiksi aikataulu, keskuudessamme edelleen vaikuttava koronaviruspandemia, sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun siirtyminen hyvinvointialueelle, väestön ikääntyminen ja koko ajan lakiperusteisesti kunnille sysäys lisätehtävät ja vastuut. Soteuudistuksen pitäisi osan näistä haasteista nyt ratkaista, mutta mitkä ovat kustannukset ja ketkä sen kustantavat?

Kaikki tämä ja moni muu huomioon ottaen, on meidän kuitenkin tulevaisuuttamme suunniteltava olemassa olevilla resursseilla ja tarpeilla. Tämä talousarvio on siis nimenomaan talousarvio, ei vuoden 2022 taloustoteuma. Aika näyttää sitten toteuman.

Suunnitelmien, tilastojen, ennusteiden, oletuksien ja lukuisiin arvioihin perustuviin tunnuslukuihin nähden kunnanjohtaja on tullut yhteistulemaan että talousarvio ensi vuodelle näyttää positiiviselta noin 2 miljoonan euron verran.

Viime vuoden veroprosenttipäätöksen mukaan kuntalaisilta on niistetty ylimääräistä valuuttaa tämän vuoden aikana. Toteutunut verotulokertymä joka nyt on tilastoissa, näyttää ettei olisikaan tarvinnut moiseen ryhtyä. Nyt on oikea hetki palata aikaisempaan veroprosenttiin, joka oli perussuomalaisen tahtotila myös viime vuonna. Olemme siis kunnallisveroprosentin 19,50% kannalla. Tämä edesauttaa Liedon vetovoimaan ja imagoon positiivisesti. Kun luvut ja tilastot sen osoittavat on tehtävä oikeutetut päätökset.

Investointiosa on perusteellisesti käyty läpi useaan kertaan ja tulevaisuuden suunnitelmat sen osalta arvioitu. Suuria epävarmuuksia kuitenkin on.

Rakennuskustannusten nousu on ollut huimaa ja tätä ei suunnitteluvaiheessa ole vielä osattu huomioida. Keskuskouluhanke on kuntamme lähihistorian suurin ja oletettavasti varattu raha ei siihen tule riittämään. Pitkään on asemalle työstetty esiopetustiloja ja nyt ne on realistisesti investointiosaan esitetty. Taseessa onneksi on jonkun verran ylijäämää, mutta kuinka kauan?

Julkisen sektorin velkataakka on kasvanut roimasti koronakriisin myötä. Me Lietolaisetkaan emme tästä ole säästyneet vaan tulevan vuoden arvion mukaan velkamme tulee olemaan noin 74 miljoonaa euroa. Helpohkolla jakolaskulla se on yli 3.600 euroa jokaista lietolaista kohden. Tulevaisuudessa tulee takaisinmaksun hetki – vai tuleeko?

Maahanmuutosta sen verran, että edelleenkaan budjetista ei löydy kustannuksista mitään selvitystä tai arviota. Todistetusti ne kuitenkin ilmaisia eivät ole.

Kuntalaki edellyttää, että talousarvio ja taloussuunnitelmat laaditaan siten, että niillä on mahdollista toteuttaa kuntastrategiaa ja turvata edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen. Käsittelyssä olevalla talousarvioesityksellä ja taloussuunnitelmilla on mahdollista toteuttaa kuntalain vaatimukset.

Perussuomalaisten valtuustoryhmä on Lietolaisella perusjärjellä varustettu.

Näin ollen, perussuomalaisten valtuustoryhmä hyväksyy vuoden 2022 talousarvion ja taloussuunnitelmat 2023 ja 2024 esitetyllä tavalla.

Liedossa 8. marraskuuta 2021

Liedon perussuomalaisten valtuustoryhmä

Talousarviopuhe 2018

Perussuomalaisten talousarviopuheenvuoro vuoden 2018 budjetista ja vuosien 2019 sekä 2020 taloussuunnitelmasta.

Arvoisa puheenjohtaja, valtuutetut, viranhaltijat ja lehteriyleisö sekä lehdistön edustajat.

Tämän valtuuston ensimmäinen talousarvio on nyt käsittelyssä. Talousarvio perustuu voimassa olevaan veroprocenttiin. Verotulot ovat kuitenkin todennäköisesti lievässä nousussa parantuneen työllisyystilanteen ja väestönlisäyksen johdosta.

Nyt esillä oleva talousarvio näyttää noin miljoonan ylijäämää. Vuoden 2016 tilinpäätöksessä taseessa on vanhoja ylijäämiä melkein 6 miljoonaa ja alustavien tietojen mukaan vuoden 2017 tilinpäätöskin tulee olemaan ylijäämäinen. Tältä osin siis Liedon talous näyttää hyvältä.

Vaikka talousarvio onkin ylijäämäinen kunnan velkamäärä kuitenkin on kasvamassa 3,3 miljoonalla, joten oikeasti tehdään edelleen miinusmerkkistä talousarviota. Liedon velkamäärä tulee olemaan vuoden 2018 lopussa noin 63,5 miljoonaa eli noin 3200 euroa asukasta kohti. Myöskin vuosien 2019 ja 2020 suunnitelmien mukaan velkamäärä tulee edelleen kasvamaan ollen vuoden 2020 lopussa jo noin 70 miljoonaa, lähes 3500 euroa asukasta kohti. Perussuomalaisen valtuustoryhmä on jo usean vuoden ajan varoitellut kunnan velkamäärän jatkuvasta kasvusta. Tulevien vuosien verotuloista joudutaan käyttämään velan ja korkojen maksuun yhä isompi siivu, joka on pois muusta toiminnasta.

Tulopuolella on merkittävässä osassa tontinmyyntitulot. Vuodelle 2018 tontinmyyntitulojen odotetaan kasvavan tämän vuoden talousarviosta nettona (toimintakate) 2,8 miljoonaa, kasvua vuoden 2017 talousarvioon on huimat 247%. Tämä tulee olemaan erittäin haasteellinen tavoite. Toivottavasti onnistuu.

Pienenä lisähuomiona talousarviokirjasta pitää vielä mainita, että turvapaikan saaneiden pakolaisten kotouttamis- ja siihen liittyvistä menoista tai tuloista ei löydy minkäänlaista merkintää talousarviossa.

Varsinais-Suomeen on povattu parempia aikoja varsinkin telakkateollisuuden ja autotehtaan myötätuulen nostamana. Tämä luo edelleen haasteita oikeanlaisen ammattikoulutuksen tarjontaan. Tässä asiassa myös Liedon pitää aktivoitua Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymän jäsenkuntana, jotta Lietoon saataisiin oikeanlaista ammattikoulutusta.

Lopuksi suurella tyytyväisyydellä Perussuomalaisten valtuustoryhmä huomioi kunnanhallituksen esittämän 300-tuhannen lisämäärärahan perusterveydenhoitoon käytettäväksi kuntalaisten terveystalusten laadun ja saatavuuden parantamiseen sekä terveyskeskuksen kilpailukykyyn lisäämiseen. Tätä satsausta tulee käyttää mm. toimivan ja riittävän iltavastaanoton kehittämiseen.

Näillä huomioilla Perussuomalaisten valtuustoryhmällä on valmius hyväksyä vuoden 2018 talousarvio ja vuosien 2019 sekä 2020 taloussuunnitelmat.

Liedossa 11.12.2017, Perussuomalaisten valtuustoryhmä

Marko Friberg

Juhani Pilpola

Sari Repo

Talousarviopuhe 2017

Perussuomalaisten talousarviopuheenvuoro vuoden 2017 budjetista ja vuosien 2018 sekä 2019 taloussuunnitelmasta.

Arvoisat valtuutetut, viranhaltijat ja lehteriyleisö sekä lehdistön edustajat.

Tämän valtuuston viimeinen talousarvio on nyt käsittelyssä.

Nyt esillä oleva talousarvio näyttää lähes puolentoista miljoonan alijäämää.

Todennäköisesti vuoden 2016 tilinpäätöksen jälkeenkin taseessa on vielä vanhoja ylijäämiä kattamaan tulevan vuoden alijäämää. Taseessa olevat ylijäämät kuitenkin tulevat hupenemaan muutamassa vuodessa tällä alijäämävauhdilla. Eli ei edelleenkään hyvältä näytä.

Talousarvio perustuu voimassa olevaan veroprosenttiin. Kiinteistöveroon tulee kyllä pienenpieni 0,01% yksikön nousu , joten käytännössä veronkorotuksia ei tällä kertaa ole tulossa. Se on sinänsä hyvä. Viimevuotisessa talousarviopuheessamme oli lause: ”Mutta valitettavasti talousarvion investointiosa sisältää varsinaisen pommin, joka todennäköisesti tulevina vuosina johtaa verotuksen kiristymiseen.” Lause on entistä ajankohtaisempi.

Väestöennusteet ovat edelleen ylimitoitettuja. Tilastokeskuksen mukaan Liedon väkiluku oli syyskuun lopussa 19319, kasvua vuoden alusta 58 henkeä. Todellinen asukasmääräarvio ensi vuoden alussa on siis n. 19350 eli 160 vähemmän kuin talousarviokirjassa uskotaan. Samanlainen yliarviointi jatkuu myös seuraavina vuosina. Verotulojen kasvua ei siis ole merkittävästi odotettavissa väestönkasvulla.

Viime vuonna kiinnitimme voimakasta huomiota investointien määrään jotka kolmen vuoden taloussuunnitelmassa yltivät yhteensä n. 30 miljoonaan. Ehdotimmekin silloin kalleimpaan investointiin, Taatilan kouluun, aikalisää. Nyt kolmen vuoden investoinnit ovat vieläkin suuremmat: n. 38 miljoonaa. Investoinnit joudutaan rahoittamaan lainoilla.

Velkamäärä kasvaa liian suureksi, ensi vuoden lopussa yli 3400 euroa asukasta kohti. Talousarviokirjassa lainamääräksi vuonna 2017 kyllä virheellisesti on luku 3198 €/as. Myös kassavarat hupenevat edelleen. Takavuosina pidettiin velkamäärän ylärajana 2000 €/asukas. Velanhoitokulut tulevat kasvamaan voimakkaasti, varsinkin jos ja kun nykyinen nollakorkotaso muuttuu. Kunnan konsernivelan määrää voi vain arvailla. Kyseistä lukua emme talousarviokirjasta löytäneet. Kunnan taloudellisen aseman kokonaiskuvan kannalta olisi hyvä tästäkin saada tietoa.

Pienenä lisähuomiona talousarviokirjasta pitää vielä mainita, että turvapaikan saaneiden pakolaisten kotouttamis- ja siihen liittyvistä menoista tai tuloista ei löydy minkäänlaista merkintää talousarviossa.

Turun seudulle on povattu parempia aikoja varsinkin telakkateollisuuden myötätuulen nostamana. Toivoa sopii, että telakan ja alihankkijoiden työpaikkoja avautuu myös suomalaisille tai vielä tärkeämpää, lietolaisille. Samalla pitää toivoa, että ammattikoulut kohdentavat koulutuksen telakalla tarvittaviin tehtäviin. Tässä asiassa myös Liedon pitää aktivoitua Lounais-Suomen koulutuskuntayhtymän jäsenkuntana, jotta Lietoon saataisiin oikeanlaista ammattikoulutusta.

Tontinluovutusohjelma vuosille 2017-2019 osoittaa kunnan tonttivarannon olevan erittäin hyvä, yli 300 uutta asuntoa mahdollistavan. Tältä osin asiat ovat kunnossa. Enää puuttuu se paljon puhuttu taloudellinen toimeliaisuus, jota kuntastrategiassa pöhinäksi kutsutaan. Kunnan vetovoima on kyllä paljolti riippuvainen toimivista lähipalveluista. Kielteinen eli negatiivinen viesti, siis signaali, heikentää vetovoimaa. Ikävä esimerkki tästä on mm. Saukonojan kyläkoulun lopettamispäätös.

Näillä huomioilla Perussuomalaisten valtuustoryhmällä on valmius hyväksyä vuoden 2017 talouearvio ja vuosien 2018 sekä 2019 taloussuunnitelmat.

Talousarviopuhe 2014

18.11.2013

Arvoisa kunnanjohtaja,
kunnanvaltuuston puheenjohtaja,
virkamiehet,
kunnanvaltuutetut,
lehteriyleisö ja
tiedotusvälineiden edustajat!

Liedon PS:n talousarviopuheenvuoro

Vuosien pitkäjänteisen työn tuloksena Liedon maine on ollut useilla eri osa-alueilla hyvä ja on sitä edelleenkin. Lieto voi olla ylpeä aiheuttamastaan kateudesta, sillä Lietoa ja samankaltaisia kuntia yritetään liittää ns. keskuskuntiin eri verukkein jopa mainetta hieman mustaten, mahdollisia kriisikunnan merkkejä etsien. Taloudellisen taantuman vaikutuksille ei Lietokaan ole ollut immuuni ja ehkä hienoinen tuudittautuminen tasaiseen kasvuun on kostautumassa taloudellisten haasteiden kärjistymisenä.

Perinteinen suomalainen ratkaisu yhteiskunnallisten toimintojen jatkuvaan kasvattamiseen ja rahoittamiseen on ollut veroruuvin kiristäminen. Joidenkin mielestä suuri veroaste on peräti hyve ja sellaiseksi korkea veroaste onkin saatu Suomessa markkinoitua. Verorasitus on Suomessa aivan huippuluokkaa ja reaalityulojen notkahduksen myötä minkä tahansa veron nosto on liikaa. Kunnallisveroprosenttiin sopiikin hyvin lietolainen letkaus ”ant ol entisels vaa”, eli Liedon PS on nykyisen kunnallisveroprosentin kannalla. Kymmenet kunnat kohottavat kilvan veroprosenttia, joten joukkoon sopii hyvin pari positiivista poikkeusta. Palveluja on jo kyllin, lisäys alkaa olla paapomista ja kuntalaisille on syytä jättää vastuuta itsestään ja hiukan omaakin käyttörahaa.

Yhteiskunta huolehtii nykyisin huomattavan paljon laajemmin kansalaisten hyvinvoinnista kuin on välttämätöntä. Jotta kuntatalous pysyisi kaidalla tiellä, niin talouskurin pitävyys on ehdottoman tarpeellista. Taloutta on voitava ohjata! Taloudenpitoa voidaan havainnollistaa kuuluisalla kaivosteollisuuden kipsisakka-altaalla. Altaan sisältö on hanakasti muodostamassa pieniä noroja padon pienimpiinkin halkeamiin ja tunkeutumassa jopa pohjan pienistä rei'istä kairaten tiensä nopeasti vuolaiksi, hallitsemattomiksi virroiksi syöksymään alajuoksun asukkaiden päälle. Padoista on syytä pitää hyvää huolta.

Kuntatalouden padot on syytä tarkastaa ja tilkitä hyvin ja ylijuoksutus on sallittua vain hyväksytyjä kanavia käyttäen.

Talouden tervehdyttämiseksi Liedolla on mahdollisuus yllätysaseeseen. Kunnalla on hetken aikaa kaksi kunnanjohtajaa. Siirtymäaikana on mainio mahdollisuus synkronoida askelmerkit, siirtää nykyisen johtajan tietotaito, kirittää uusi johtaja uusin ajatuksin talouden selviytymiskisaan ja antaa uuden kunnanjohtajan hyödyntää innovatiiviset talousideat. Olisi vahinko kunnan ja kuntalaisten kannalta jättää mahdolliset uudet ratkaisuvaihtoehdot hyödyntämättä ja asettautua sadan muun veronkorotuskunnan harmaaksi jatkopalaksi. Suomi tarvitsee edes jonkun toiveikkaasti välkkyvän tähden, jossa palvelut ovat kohdallaan, heikossa asemassa olevia ei jätetä heitteille, pakkolomat eivät halvaannuta kunnan toimintaa, mutta taloudesta pidetään tiukkaa kuria.

Vuoden 2014 talousarvioesitystä tarkasteltaessa huomio kiinnittyy muutamiin kohtiin ja jo perinteisesti SOTE-osuuden suuruuteen. Kummastusta aiheuttaa Härkätien purkautumisen jälkeen Liedon maksettavaksi tulevan osuuden nousu, mutta vastaavasti muiden kuntien, kuten Marttilan, Kosken ja Tarvasjoen osuuksien pieneneminen. Yleisesti toivoisi selkeyttä taulukointiin ja lukujen vertailtavuuteen, kuten esim. Ympäristöterveyslautakunta on tehnytkin esittäessään eri kuntien vuosittaisten maksuosuuksien jakaantumista. Vastaavaa toivotaan mm. työterveyshuollon osalta, yleisesti SOTE-alueelta Liedon ja naapurikuntien osuuksista ja joukkoliikenteen osalta.

Koulutoimikaan ei näytä kärsineen budjettileikkurin jäljiltä, vaan ilmeistä on, että koulujen tulevaisuus näyttää turvatulta itsenäisessä Liedon kunnassa. Maaseutua voidaan pitää tältäkin osin elinvoimaisena, kun kyläkouluissa voidaan luontevasti pitää erilaisia tilaisuuksia lähiseudun asukkaille. Tärkeintä on tietysti oppilaiden koulumenestys ja turvallinen ja mahdollisimman lyhyt koulutie.

Edellä esitetyn valossa lienee selvää, että Liedon PS on itsenäisen Liedon kunnan säilyttämisen kannalla. Koska tiimityössä on voimaa ja emme ole muita kuntia vastaan, niin kannatamme tervehenkisen yhteistyön jatkamista ja laajentamista. Seudullisen joukkoliikenteen laajentaminen on eräs yhteistyön muoto, jonka hintalappua, suosiota ja kehittymistä saadaan mielenkiinnolla seurata vuoden 2014 puolella. Kunnan panostus ei ole mitenkään pieni ja toivoa sopii, että reiteistä ja aikatauluista saadaan ainakin ajan kanssa hiottua sellainen timantti, että käyttäjäkunta äänestää sankoin joukoin jaloillaan joukkoliikenteen puolesta matkallaan bussipysäkeille. Puolen miljoonan euron lisäpanostuksen hyötyä ja sijoituksen kannattavuutta on syytä seurata, sillä vuoden 2014 aikana tämä summa kuluu pelkästään vuoden puolivälistä alkavaan seutuliikenteeseen. Pohdittavaksi jää, että mikä olisi ollut kunnan oman joukkoliikenneratkaisun hintalappu.

Perussuomalaisten näkemys esitetystä talousarviosta vuodelle 2014 on, että emme ole puoltamassa veroäyrin korotusta, vaan todellisen kulukarsinnan jälkeen mahdollisen lisälainan osuus jäisi korkeimmillaankin asukasta kohti 60 € tienoille, eli suuruus olisi seudullisen joukkoliikennesubvention tasoa. Mikäli saamme taloudenhoitoon uutta näkökulmaa, kuten toivomme, niin lisälainaa ei välttämättä tarvita lainkaan.

Syytä synkistelyyn ei ole! Liedossa on toimiva ja vireä talouselämä ja kuntatalouden ohjaamiseenkin on hyvät seuranta- ja apukeinot. Suitsista vain täytyy pitää aavistus totuttua tiukemmin kiinni. Mikäli raveista vaihdetaankin viestijuoksuun, niin jokaisen täytyy vuorollaan

juosta osuutensa kuin ankkuriosuuden kapulanviejä. Tosin vuosi 2014 näyttää spurtin viestikisan asemesta olevankin ylipitkä triathlon, mutta tiukasti keskittymällä selviydymme haasteista voittajina!

18.11.2013

Liedon Perussuomalaisten valtuustoryhmän edustajana

Raimo Lankila